

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse Vahemere mõõkkala varude taastamise kava ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 1967/2006 ja (EL) 2017/2107“

(COM(2018) 229 final – 2018/0109 (COD))

(2018/C 440/30)

Üksikraportöör: **Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE**

Euroopa Parlamendi konsulteerimistaotlus	2.5.2018
Nõukogu konsulteerimistaotlus	14.5.2018
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõige 2 ja artikkel 304
Täiskogu otsus	22.5.2018
Vastutav sektsioon	põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	5.9.2018
Vastuvõtmine täiskogus	19.9.2018
Täiskogu istungjärk nr	537
Hääletuse tulemus	181/1/3
(poolt/vastu/erapooletuid)	

1. Järeldused ja soovitused

1.1. Komitee avaldab üldist toetust Euroopa Komisjoni ettepanekule, mille eesmärk on võtta liidu õigusesse üle Rahvusvahelise Atlandi Tuunikala Kaitse Komisjoni (ICCAT) soovitus 16–05, millega luuakse Vahemere mõõkkala varude taastamise mitmeaastase kava ja mille eesmärk on saavutada vähemalt 60 % tõenäosusega 2031. aastaks mõõkkala biomass, mis vastab maksimaalsele jätkusuutlikule saagikusele.

1.2. Komitee märgib, et Euroopa Komisjon ei ole piirdunud kõnealuse ICCATi soovitus ülevõtmisega, vaid on oma ettepanekusse lisanud ka mitu punkti, mida soovituses ei ole ja mis võivad asetada Euroopa laevastiku ebasoodsasse konkurentsiolekorda, võrreldes selliste kolmandate riikide laevastikega nagu Maroko, Alžeeria, Tuneesia ja Türgi, kes tegelevad samuti selle kalaliigi püüdmisega. Seda silmas pidades ja selleks et vältida Euroopa tööandjate ja töötajate jaoks tõsisemate sotsiaal-majanduslike tagajärgede tekitamist kui kolmandate riikide jaoks, nõuab komitee kaasseadusandjateelt konkreetsete märkuste arvessevõtmist.

1.3. Komitee kutsub komisjoni, liikmesriike ja Vahemere-äärseid riike üles võtma kõiki meetmeid, mida on vaja alates 1998. aastast keelatud triivnakkevõrkude täielikuks ärakaotamiseks, et vältida Vahemere mõõkkala ebaseaduslikku püüki ja müüki, selle mõju turule ja ebaausat konkurentsi eeskirjadele vastavate laevastike suhtes.

2. Komisjoni ettepaneku kokkuvõte

2.1. Arvestades Vahemere mõõkkala (*Xiphias gladius*) murettekitavat olukorda, võttis ICCAT oma 2016. aasta koosolekul vastu soovitus 16–05, millega luuakse kõnealuse liigi 15aastane varude taastamise kava. Soovitusega kehtestatakse eeskirjad Vahemere mõõkkala varude kaitseks, majandamiseks ja kontrolliks, et saavutada vähemalt 60 % tõenäosusega 2031. aastaks biomass, mis vastab maksimaalsele jätkusuutlikule saagikusele.

2.2. Käesoleva arvamuse teemaks oleva määruse ettepanekuga võetakse liidu õigusesse üle nimetatud soovitus – mida kohaldatakse vahetult alates 2017. aastast –, et EL saaks täita oma rahvusvahelisi kohustusi ning tagada ettevõtjatele neile kohalduvate eeskirjade ja kohustuste suhtes õiguskindlus.

2.3. Varude taastamise kava põhielemendid on järgmised: lubatud kogupüügiks (TAC) kehtestati 10 500 tonni, mida vähendatakse järk-järgult; kalavarude kaitseks kehtestatud alammõõdu kohaselt on kala alamõõduline, kui pikkus alumise lõua tipust sabauime keskmiste kiirte alguseni on alla 100 cm või kui kala mass ei ületa 11,4 kg ümardatud kaalust või 10,2 kg lõpusteta ja roogitud kala kaalust; kasutada ja pardale võtta tohib maksimaalselt 2 500 õngekonksu; keeluaeg kestab iga aasta 1. jaanuarist 31. märtsini; püügiloo laevade arvu piiramine ja kontrollimeetmed, mis on sarnased hariliku tuuni jaoks kehtestatud kontrollimeetmetega.

3. Üldised märkused

3.1. Komitee nõustub vajadusega võtta ICCATi soovitus 16–05 üle liidu õigusesse ja seega toetab Euroopa Komisjoni algatust.

3.2. Sellegipoolest märgib komitee, et Euroopa Komisjoni ettepanek läheb kaugemale ICCATi soovitusest, lisades uusi nõudeid, mida soovitus ei sisalda. Võttes arvesse, et kõnealuseid kalavarusid ei kasuta üksnes EL, vaid kõik Vahemere-äärsed riigid, kellest mõne puhul on tegemist sihtpüügiga (nt Maroko, Alžeeria, Tuneesia ja Türgi) ja teiste puhul juhupüügiga, ei pea komitee asjakohaseks kehtestada selliseid lisameetmeid ühepoolset, sest need võivad diskrimineerida ELi laevastikku ja tuua liidu ettevõtjatele sotsiaal-majanduslikke tagajärgi, mis on erinevad teistele kalapüügiga tegelevatele riikidele kaasnevatest tagajärgedest.

3.2.1. Tulevasi läbirääkimisi silmas pidades nõuab komitee, et Euroopa Komisjon teeks ICCATi raames intensiivsemalt koostööd kolmandate riikidega, et sõlmida kokkuleppeid biomassi taastamiseni ja maksimaalse jätkusuutliku saagikuseni jõudmise kiirendamiseks, ilma et see moonutaks kalurite konkurentsi.

3.3. Komitee tuletab komisjonile meelde, et alates 1998. aastast on keelatud Vahemere mõõkkala püüdmine triivnakkevõrkudega. Võttes arvesse mõju, mida tekitab mõni ettevõtja Vahemere mõõkkala varude seisundile, kasutades ebaseaduslikke püügivahendeid, ja ebaausat konkurentsi eeskirju järgivate ettevõtjate suhtes, kutsub komitee komisjoni, liikmesriike ja Vahemere-äärsed riike üles võtma kõikvõimalikke meetmeid selliste püügivahendite täielikuks ärakaotamiseks.

4. Konkreetsete märkused

4.1. Artiklis 8, milles kehtestatakse püügivahendite liikidel põhinevad võimsuse piirangud, ei piirdata ICCATi soovituse punkti 6 teksti ülevõtmisega: „Varude taastamise kava rakendamise ajal kohaldatakse kalalaevade võimsuse piiranguid. 2017. aastal piiravad konventsiooniosalised ⁽¹⁾ Vahemere mõõkkala püügi loa saanud kalalaevade arvu nende kalalaevade keskmise aastase arvuni, mis püüdsid, hoidsid pardal, laadisid ümber, transportisid või lossisid Vahemere mõõkkala 2013.–2016. aastal. Sellegipoolest võivad konventsiooniosalised otsustada kasutada nende kalalaevade arvu, mis püüdsid, hoidsid pardal, laadisid ümber, transportisid või lossisid Vahemere mõõkkala 2016. aastal, tingimusel et see arv on väiksem laevade keskmisest aastastest arvust ajavahemikus 2013–2016. Kõnealust piirangut kohaldatakse kalalaevadele püügivahendite liikide alusel.“ Selle asemel kohustatakse tegema see valik, kumma puhul kalalaevade arv on väiksem. Seda silmas pidades soovitatav komitee kasutada ICCATi soovituse 2016-05 punkti 6 täpset sõnastust.

4.2. Komitee leiab, et artikli 10 lõike 2 sõnastus võib tekitada segadust, sest seda võib tõlgendada kui õngejadade kasutamise täielikku keeldu, kuigi tegelikkuses on ICCATi soovituse eesmärk vältida noormõõkkalade püüki, milleks kasutatakse väikseid õngekonkse, mida kasutavad Vahemere pikkuim-tuuni püüdvad kalalaevad. Seega soovitatav komitee järgmist sõnastust: „Et Vahemere mõõkkala kaitsta, kohaldatakse igal aastal 1. oktoobrist 30. novembrini keeluaega Vahemere pikkuim-tuuni (*Thunnus alalunga*) püügile.“

4.3. Artikli 14 lõige 2 on üks neist kohtadest, kus komisjon näeb ette rangemad piirangud kui ICCATi soovitusel, kehtestades järgmist: „[...] enam kui kahe päeva pikkuste püügiretkede korral [võib] võtta kalalaeva pardale lisaks 2 500 asendusõngekonksu, mis pole heitevalmis“. Soovituse punktis 18 lubatakse aga pardale võtta asendusõngekonksud, mis on heitevalmis. Komisjoni ettepanek tekitab tegevusega seonduva probleemi kalalaevade meeskonnaliikmetele, kelle kohustuste arv üha suureneb. Seega soovitatav komitee jätta kõnelausest lõikest välja sõnad „mis pole heitevalmis“ ja kasutada soovituse sõnastust: „Kui püügireis on pikem kui kaks päeva, võib pardale võtta teise komplekti heitevalmis õngekonkse, tingimusel et need on nõuetekohaselt kinnitatud ja paigutatud madalamatele tekkidele, nii et neid ei saa hõlpsasti kasutada.“

⁽¹⁾ ICCATi konventsiooni osalised.

4.4. Artikli 18 lõikes 2 nähakse ette: „Kontrolli eesmärgil ei katkestata laevaseiresüsteemi andmete edastamist Vahemere mõõkkala püügi loaga kalapüügilaevalt ka sadamas viibimise ajal.“ Komitee leiab, et see ettepanek võib tekitada kaluritele ebavajalikke lisakulusid ja teeb seega ettepaneku, et komisjoni 8. aprilli 2011. aasta rakendusmääruse (EL) nr 404/2011 (millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1224/2009 (millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks) üksikasjalikud rakenduseeskirjad) artikli 18 lõike 2 alusel lubatakse laevaseiresüsteem sadamas välja lülitada, tingimusel et välja- ja sisselülitamise ajal on laev samas kohas.

4.5. Artikli 20 lõikes 2 läheb komisjon taas kaugemale ICCATi soovituselt 2016-05. Nimelt teeb komisjon ettepaneku, et kõik asjaomased liikmesriigid tagavad, et vähemalt 20 %-le triivõngejadalaevadest, mida kasutatakse Vahemere mõõkkala püügiks, on saadetud riiklikud teadusvaatlejad. ICCATi soovituse punktis 44 öeldakse aga järgmist: „Iga konventsiooni-osaline tagab, et vähemalt 5 %-le triivõngejadalaevadest, mille kogupikkus on üle 15 meetri ja mida kasutatakse Vahemere mõõkkala püügiks, on saadetud riiklikud teadusvaatlejad.“ Komitee peab osakaalu 20 %ni tõstmist põhjendamatuks ja ebaproportsionaalseks väiksemate laevade puhul, kes seisavad silmitsi ruumi- ja kuluprobleemidega ning kellel oleks seepärast väga raske seda nõuet täita. Lisaks saavad kolmandate riikide laevastikud jätkata selle nõude järgimist vaid 5 % laevadel. Seega soovitab komitee säilitada kohustusliku ICCATi 5 % nõude.

4.6. Artikli 24 lõikes 2 nähakse ette, et selliste liidu kalalaevade kaptenid, mille kogupikkus on alla 12 meetri, peavad vähemalt neli tundi enne eeldatavat sadamasse saabumise aega edastama asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele teatava teabe. Võttes arvesse probleeme, mida see nõue võib teatavatel aegadel tekitada väikelaevadele, teeb komitee ettepaneku lisada lause, millega lubatakse liikmesriigil erandjuhtudel neljatunnist eelteatamise aega muuta. Näiteks võib kasutada määruse (EL) 2016/1627 (milles käsitletakse hariliku tuuni varude taastamise mitmeaastast kava) artikli 31 lõike 3 teksti: „Kui liikmesriikidel on kohaldatava liidu õigusakti alusel õigus kohaldada lühemat teatamise tähtaega kui see, millele on osutatud lõigetes 1 ja 2, võib pardale jäetud hariliku tuuni hinnangulise koguse teatada sellisel kohaldataval teavitamise ajal enne saabumist. Kui püügipiirkond on sadamast vähem kui nelja tunni kaugusel, võib pardale jäetud hariliku tuuni hinnangulisi koguseid muuta ükskõik millal enne sadamasse saabumist.“

Brüssel, 19. september 2018

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Luca JAHIER